

Ιωάννης Στεφανίδης, Καθηγητής Νομικής Σχολής του ΑΠΘ

Γεννήθηκε το 1961 στη Θεσσαλονίκη. Έλαβε το πτυχίο του από το Τμήμα Νομικής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (1984), πραγματοποίησε μεταπτυχιακές σπουδές (MSc in European Studies, 1986) και εκπόνησε διδακτορική διατριβή (PhD in International History, 1989) στη London School of Economics and Political Science του Πανεπιστημίου του Λονδίνου. Διετέλεσε συνεργάτης του ελληνικού τμήματος του BBC (1988-9) και του Ιδρύματος Μελετών Χερσονήσου του Αίμου (1990-3). Από το 1994 διδάσκει Διπλωματική Ιστορία στο Τμήμα Νομικής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου. Έχει διδάξει ως επισκέπτης καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Κύπρου και στο Hebrew University της Ιερουσαλήμ.

Υποτροφίες: Foreign and Commonwealth Office scholar (1988-9), Fulbright scholar (1995), Research Visitor, Hellenic Observatory, European Institute, London School of Economics and Political Science (2001), ‘Stanley J. Seeger’ visiting fellow, Program in Hellenic Studies, Princeton University (2004), Senior Visiting Scholar, University Seminars Program, Onassis Foundation, USA (2015).

Έργα:

1. *Ο τελευταίος ευρωπαϊκός αιώνας: Διπλωματία και πολιτική των δυνάμεων, 1871-1945* (Αθήνα: Προσκήνιο, 1997) [επανέκδοση ως *Ισορροπία των δυνάμεων και ηγεμονική πρόκληση: Το ευρωπαϊκό σύστημα κρατών, 1871-1945*, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας, 2006].
2. *Isle of Discord: Nationalism, Imperialism and the Making of the Cyprus Question* (London - New York: Hurst και New York University Press, 1999).
3. *Από τον Εμφύλιο στον Ψυχρό Πόλεμο: Η Ελλάδα και ο συμμαχικός παράγοντας, 1949-52* (Αθήνα: Προσκήνιο, 1999).
4. *Ασύμμετροι εταίροι: Η Ελλάδα και οι Ηνωμένες Πολιτείες στον Ψυχρό Πόλεμο* (Αθήνα: Πατάκης, 2002).
5. *Stirring the Greek Nation: Political Culture, Irredentism and anti-Americanism in Greece, 1945-1967* (Aldershot: Ashgate, 2007, ελληνική έκδοση: *Εν ονόματι του έθνους: Πολιτική κουλτούρα, αλυτρωτισμός και αντιαμερικανισμός στη μεταπολεμική Ελλάδα, 1945-1967*, Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο, 2010).
6. *Substitute for Power: British Propaganda to the Balkans, 1939-1944* (Aldershot: Ashgate, 2012, ελληνική έκδοση: *Υποκατάστατο ισχύος: Η βρετανική προπαγάνδα στα Βαλκάνια, 1939-44*, Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο, 2018).

7. *Ψυχρός Πόλεμος*, Αθήνα: Εκδόσεις Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, 2021
8. *Ανεπιθύμητοι και αναλώσιμοι: Οι αντάρτες του συνταγματάρχη Ψαρρού και ο Κατοχικός Εμφύλιος, 1943-44* (Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο, 2022)

Περίληψη

Από τα τέλη του 19ου αιώνα έχει επικρατήσει, στον δυτικό κόσμο κυρίως, το στερεότυπο των Βαλκανίων ως μιας περιοχής που δοκιμάζεται από ατέρμονες συγκρούσεις αντιμαχόμενων εθνικισμών και ρευστότητα των συνόρων. Μάλιστα, ο όρος balkanisation έχει καθιερωθεί ως συνώνυμο του εδαφικού κατακερματισμού. Πόσο όμως η εικόνα αυτή ανταποκρίνεται στην ιστορία της περιοχής, από την εμφάνιση των εθνικών κρατών μέχρι τις μέρες μας; Υπήρξαν, άραγε, πρωτοβουλίες για τη συνεργασία ή και την ενοποίηση των βαλκανικών κρατών και τι απέδωσαν; Στο πλαίσιο αυτής της εισήγησης θα εξεταστούν φαινόμενα που δεν αποτελούν αποκλειστικότητα των Βαλκανίων και παραμένουν κομβικής σημασίας για την κατανόηση των εξελίξεων σε παγκόσμιο επίπεδο.